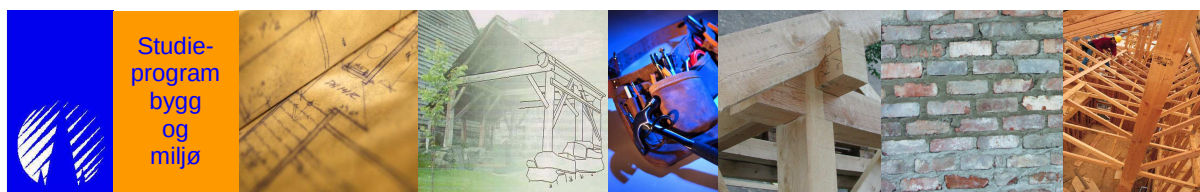

Emneplaner for videreutdanning i bygningsvern og tradisjonsbyggerier

	Side
Emne: LO 998B Fagets bakgrunn	2
Emne: PO 977B Dokumentasjon og prosjektarbeid	3
Emne: LO 997B Bygningsvern, byggeskikk og forvaltning	4
Emne: LO996B Bygningslære og praktisk byggteknikk	6
Emne: LO 981B Steinmuring med og uten leire	8
Emne: LO984B Tekking med never og torv	9
Emne: LO985B Tekking med spon, stikker, flis og shingel	10
Emne: LO986B Bygningskonstruksjoner i tungt bindingsverk	11
Emne: LO987B Tradisjonelle reisverk	12
Emne: LO 983B Tradisjonelle overflatebehandlinger	13
Emne: LO980B Vinduer	14
Emne: LO 982B Dører	15
Emne: LO989B Dokumentasjon, tilstandsvurdering, merking og datering av trehus	16
Emne: LO990B Tekking med skifer	17
Emne: LO988B Tradisjonelle innvendige malingsteknikker	18

Emne: LO 998B Fagets bakgrunn

Studiepoeng: 12

Grunnlagsmodul G1

Ansvarlig faglærer: Embret Sandbakken

Evaluerings:

Obligatorisk innlevering: Må være godkjent før eksamen

Evalueringsform: Skriftlig eksamen

Antall timer eksamen: 5

Mål:

Kurset tar sikte på å gi en grunnleggende bakgrunn og kunnskap om tidligere generasjoners byggekultur, - *den norske kulturarven*, for å forstå og skape egne holdninger i arbeidet med å sikre denne delen av vår kultur og historie.

Videre tar kurset sikte på å gi en grunnleggende bakgrunn og forståelse for tradisjonell teknologi og tradisjonshåndverk på et generelt grunnlag og på ulike fagområder for å kunne møte dagens utfordringer på bestående bygninger.

Etiske problemstillinger og vernefilosofi står sentralt for at verneverdige bygninger skal kunne vedlikeholdes og bevares på egne premisser som dokumentasjon for fremtiden.

Vi vil også etablere et grunnlag for kvalitetsbetraktninger, både teoretiske og praktiske gjennom prosjekt som arbeidsform, som kan medvirke til en "bærekraftig utvikling" i byggebransjen.

Det gis en oversikt over lovverket som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Nivåer innen forvaltningen og forvaltningsansvar blir gjennomgått, og saksgangen med definering av ansvarsforhold, godkjenninger og meldeplikt er grunnleggende temaer i prosessen.

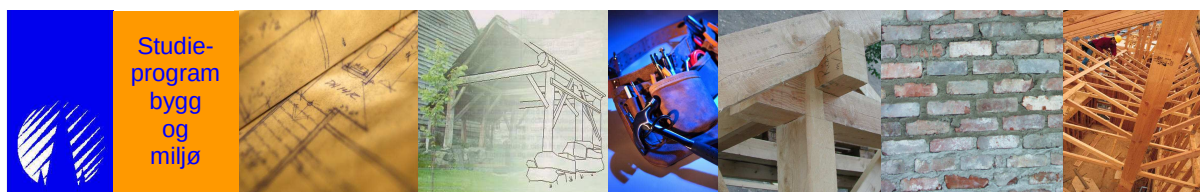
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- God kunnskap om bygningshistorien og teknikkens historie hva gjelder skikk, stil, konstruksjoner, materialer, verktøy og utstyr.
- God kunnskap om kriteriene og prinsippene for å sette i stand og holde ved like bygninger og anlegg med antikvarisk og historisk verdi.
- God kjennskap og respekt for kulturminner og den betydning arbeidet med kulturminnevernet har for byggebransjen generelt.
- God kunnskap om utviklingen i byggebransjen, kunne vurdere behov, og dermed medvirke til en "bærekraftig utvikling".
- God kunnskap om bygningsvernets etiske problemstillinger og kvalitetsbetraktninger.
- God kunnskap om lovverket som ledd i en generell ansvarsfordeling, kvalitetsheving i bygningsvernet og en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.
- God kunnskap om nivåer innen forvaltningen, hvem som godkjenner, bevilger, informerer, samt forutsetninger i saksgangen

Litteratur:

Opplyses ved kursstart.

Emne: PO 977B Dokumentasjon og prosjektarbeid

Studiepoeng: 18

Grunnlagsmodul G2

Ansvarlig faglærer: Embret Sandbakken

Evaluerings:

Evalueringen skjer på grunnlag av:

- Prosjektarbeidet med egen arbeidssituasjon /arbeidsplass som læringsarena.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for prosessen

Mål:

Kurset tar sikte på å gi en grunnleggende innføring i innhold, metoder, teknikker og hjelpemidler for registrering og dokumentasjon av kildemateriale av ulike karakter. For å kunne kommunisere med andre aktører, blir det lagt vekt på å vurdere, drøfte og tolke kildeverdi, for på den måten å ta de riktige avgjørelser, og gjøre de rette tingene i vernearbeidet.

I denne sammenheng vil kurset gi en grunnleggende forståelse og bakgrunn for prosjektarbeidet som læringsform (PBL), for å være i stand til å gjennomføre et helhetlig prosjektarbeid som ledd i en problemløsningsprosess.

Prosjektarbeidet baserer seg på arbeidsplassen som læringsarena, og prosjekttemaene velges ut fra studentenes egen arbeidssituasjon.

Rapportutforming, presentasjon og kommunikasjon i prosjektet vil stå sentralt.

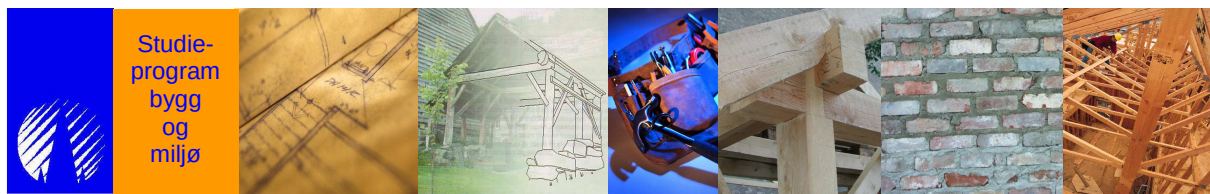
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- God kunnskap om metoder og teknikker for registrering, analyse og dokumentasjon.
- Praktisere metoder og teknikker i kontakt med tradisjon og tradisjonsbærere gjennom trening og eksperimentering
- Lære å søke kunnskap ut fra konkrete problemstillinger innen fagområdet.
- Utvikle kritisk tenkning og fremme sin evne til å bedømme de resultater som oppnås
- God kjennskap til prosjektarbeidet som læringsform
- Kunnskap om premissene for et vellykket prosjektarbeid som problemformulering, planlegging og organisering av prosjektarbeidet.
- Grunnleggende kjennskap til en "vitenskapelig" arbeidsmåte som basis for innhenting og bearbeiding av informasjon transformert til "håndverkets teori."
- God kunnskap om rapportutforming, kommunikasjon og presentasjon av prosjektarbeidet.

Litteratur:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO 997B Bygningsvern, byggeskikk og forvaltning

Studiepoeng: 12

Grunnlagsmodul G3

Ansvarlig faglærer: Embret Sandbakken

Evaluerings:

Evaluerings av 8 obligatoriske oppgaver gjennom studiet danner samlet grunnlag for karakter.

Mål:

Gjennom nettbaserte forelesninger og desentraliserte samlinger, blir ulike analyseverktøy og viktige elementer gjennomgått for å identifisere byggeskikken og kulturelle verdier i våre fysiske og naturgitte omgivelser. Det legges opp til at studentene tar utgangspunkt i egen region og lokalkunnskap.

Gjennom en helhetsbetraktning av samspillet mellom bygningsstrukturer, natur og topografi, klimaforutsetninger, naturressurser og næringsliv, behandler modulen byggeskikkbegrepet og det bygde miljø i videste forstand både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Øvinger, befaringer og egen innsats på hjemmeplassen skal initiere en lokal forankring til byggeskikken og stedsforståelsen, for på den måten å etablere gode holdninger og grunnlag for vurderinger og analyse av byggeskikken generelt i forhold til bygningsvernet i egen region. Det vil bli lagt vekt på oppbygging, struktur og sammenheng i lovverk og forvaltning for å gi grunnlag for tolking, analyse og anvendelse av lov, forskrift og regelverk.

Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal studentene ha:

- Kjennskap til begrepet byggeskikk og begrepets ulike betydninger og definisjoner.
- God kunnskap om landskapsformer, klimapåvirkninger og bygningsmiljøer i egen region, avhengigheten av disse elementene i forhold til hverandre og refleksjoner omkring bakgrunnen for bebyggelsen i landskapet.
- God kunnskap om ulike analyseverktøy og metoder for å kunne identifisere "stedets" karakter, god byggeskikk og estetiske kvaliteter.
- God kunnskap om hvorledes overordnede naturgitte betingelser og omgivelsenes karakter oversettes og tolkes til bygde former slik de har utviklet seg gjennom historien.
- Gode ferdigheter og øvelse i å se, observere, tolke og analysere huset "i seg selv" ut fra egenart, stilpåvirkning og karakteristiske trekk, samt å vurdere huset i forhold til naturgitte og bygde omgivelser i tråd med PBL §74.2
- God kjennskap til departementets politikk for en bærekraftig utvikling, og gjennom verddivurderinger av eksisterende strukturer, skape en bevissthet om forholdet mellom gammelt og nytt, aktivisere kunnskaps- og bruksverdiene i eksisterende bygningsmiljø som grunnlag for å vurdere samtidskulturen med forankring i fortiden.
- God kjennskap til kommunens ansvar i forvaltningen

Litteratur og materiell:

CD-ROM

Leksjon 1-8 Byggeskikk, estetikk og stedsforming

Mitt hus er din utsikt

God byggeskikk for hus og land – Hva, hvorfor og hvordan

Statens Byggeskikkutvalg 1999

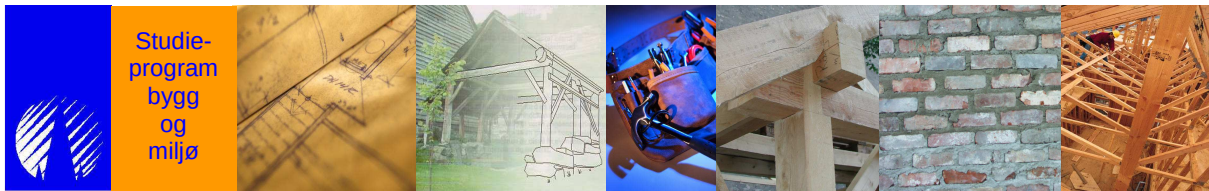
ISBN: 82-994757.0-8

Mellom jord og himmel

En bok om steder og hus

Pax Forlag A/S, Oslo 1992

ISBN: 82-530-1582-2

Kulturminner og kulturmiljøer, Plan og bygningsloven
Riksantikvarens rapporter Nr. 29.2001
ISBN: 82-7574-029-0

Alle tiders kulturminner
Riksantikvaren

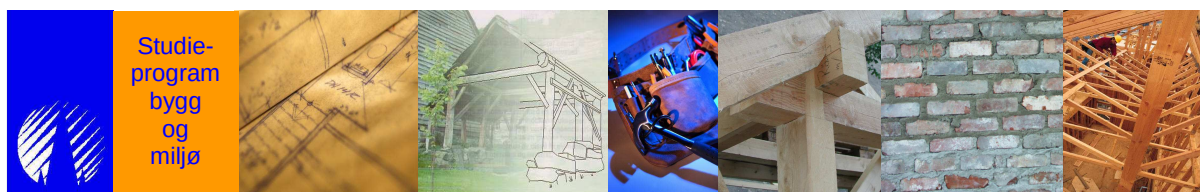
Støttelitteratur:

Estetikk i plan- og byggesaker
Utgitt av Kommunal- og arbeidsdepartementet og Miljøverndepartementet 1997
T-1179
ISBN: 82-457-0145-9

Stedsanalyse – innhold og gjennomføring
Miljøverndepartementet 1993
T 986
ISBN: 82-7243-958-6

Fagrapport
Stedsform og kulturminner – i en miljøvennlig bystruktur
Erfaringer og anbefalinger fra Miljøverndepartementet
ISBN: 82-7574-027-4

Kulturminnevern, Bind I og II
Lov/forvaltning/håndhevelse
Økokrims skriftserie nr. 12 (2001)
ISBN: 82-995929-0-9

Emne: LO996B Bygningslære og praktisk byggteknikk

18 studiepoeng

Grunnlagsmodul G4

Ansvarlig faglærer: Embret Sandbakken

Evaluerings:

Innleverte oppgaver vil være grunnlag for karaktergivning

Mål:

Gjennom nettbaserte forelesninger og desentraliserte samlinger tar kurset sikte på å gi erfarne håndverkere og bygningsvernere med interesse for tradisjonelle bygningskonstruksjoner innføring i bygningsteknologi og praktisk byggteknikk.

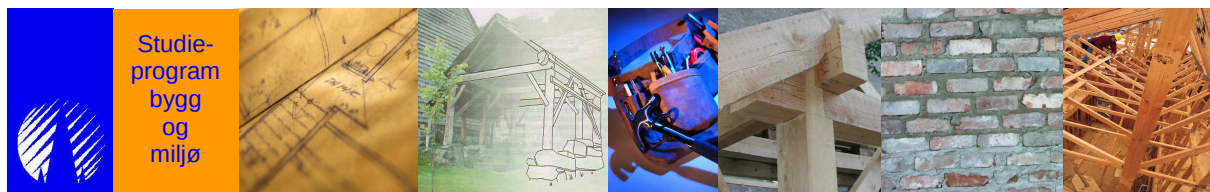
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til tidligere, utstrakt og mangfoldig bruk av tradisjonelle konstruksjoner i tre og mur i forhold til norsk bygningshistorie.
- Kjennskap til hvordan regionale og lokale særegenheter kan ha utviklet seg i forhold til "dialekter" og kulturgeografiske mønstre.
- Forståelse for framtidig utviklingsmuligheter.
- Kunnskap om materialkrav og materialeegenskaper fra utvelgelse av tømmeret.
- Kunnskap om materialkrav og materialeegenskaper for ulike murte konstruksjoner fra uttak og produksjon av stein, leire og tegl, verktøykunnskap samt beregninger og andre dimensjoneringsprinsipper for ferdige konstruksjoner.
- Kunnskap om konstruksjoners statiske virkemåte og hvordan disse virker i et samlet styrkesystem.
- Kunnskap om bygningsfysiske prinsipper og skadebilder.
- Øvelse i å finne, analysere og tolke spor etter opprinnelige bruk og utforming av konstruksjonene som grunnlag for prosessuell autentisk rekonstruksjon knyttet til bygningsvern.
- Grunnleggende kunnskap og ferdigheter på prosess, teknikker, sammenføyninger, verktøybruk, festemidler og håndverkets teori og estetikk.
- Grunnleggende kunnskap om skader, analyse og vurdering av dem, samt årsakssammenhenger i den forbindelse.
- Kunnskap om byggfaglige og bevaringsfaglige kriterier, premisser, prinsipper og metoder for tiltak.
- Kjenne til arbeid med rapporter, kalkyler og lover og forskrifter.
- Innsikt og øvelse i dokumentasjon og beskrivelse av tilstand, tiltak, prosess, material og teknikk før, under og etter tiltak eller utførelse.
- Gjennom leksjoner og øvinger på nettet skal studentene mellom samlingene gjennomarbeide fagets tema og målsettinger som grunnlag for evaluering.

Kurset er bygget opp omkring ett eller flere konkrete objekt som "referanseramme" for "håndverkets teori", og både praktiske og teoretiske innfallsvinkler vil være sentrale elementer i kurset for å belyse helheten og mangfoldet i byggeprosessen. Gjennom befaringer, analyser, statiske og bygningsfysiske betraktninger, så vel som problemstillinger med bakgrunn i historisk utvikling, regionale og kulturgeografiske tradisjoner i forhold til materialutvelgelse, konstruksjoner, teknikker og verktøybruk vil temaene bli belyst, og kunnskaper og ferdigheter skal bygges opp for å imøtekomme myndighetskrav og kunnskap i forbindelse med vedlikehold og reparasjon, rehabilitering, nybygging, rekonstruksjon og restaurering av så vel tre som murte konstruksjoner.

Kurssets fokus er på miljø, kvalitet og videreutvikling med forankring i tradisjonen.

Obligatorisk innlevering: Innleveringsoppgaver

Undervisningsform: Nettbaserte forelesninger, 4 samlinger á 4 dager

PENSUMLITTERATUR

Godal, Jon Bojer og Moldal, Steinar: "Beresystem i eldre norske hus", TI-forlaget, 1994

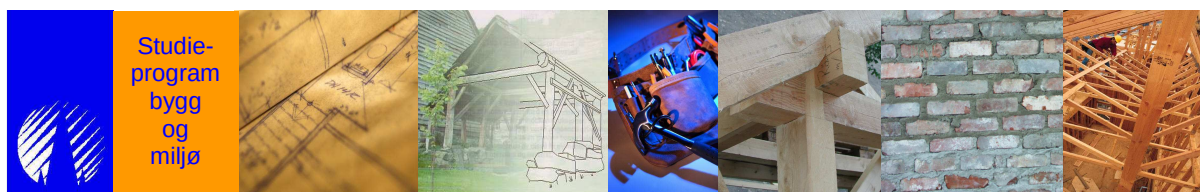
Drange, Aanensen, Brønne: "Gamle Trehus", Universitetsforlaget, 5. opplag, 2000.

Godal, Jon Bojer: "Tre til laft og reis", Landbruksforlaget, 1996

Gjærder, Per: " Vest-Norske utløer i stavverk", Universitetsforlaget, Oslo, 1977

Hjulstad, Olav: "Uthushistorie", Landbruksforlaget, Oslo, 1991

Schelderup og Storsletten (red): "Grindebygde hus i Vest-Norge", NIKU, temahefte nr.30, Oslo, 1999

Emne: LO 981B Steinmuring med og uten leire

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 1- Stein, mur og puss

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne murere, og handverkere og bygningsvernere med interesse for steinmuring, - med og uten leire, innføring i bakgrunn, historisk utvikling, regionale tradisjoner og forskjeller, teknikker, verktøy, materialer og estetikk innenfor steinmuring.

Gjennom befaringer, praktisk og teoretisk vurdering, analyse, undersøkelser og forskjellige eksperimenter i arbeid, vil temaene bli belyst, og ferdigheter bygget opp for å imøtekomme forvaltningsmyndigheters krav og ønsker i forbindelse med vedlikehold og reparasjon, rehabilitering, nybygging, rekonstruksjon og restaurering.

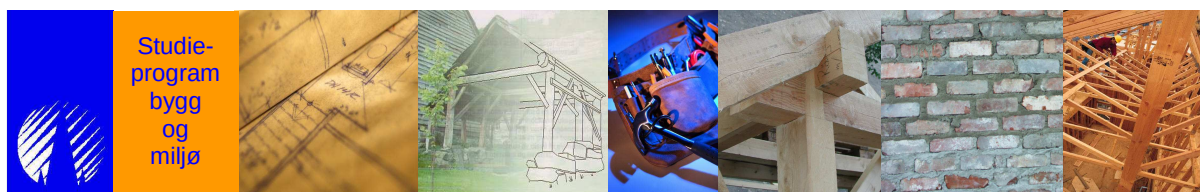
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til norsk bygningshistorie med særlig vekt på bruk av stein som bygge- og konstruksjons- material
- Kunnskap om de forskjellige tekniske og materialmessige utviklingstrinn for slike anlegg
- Kjennskap til hvordan regionale og lokale særegenheter kan ha utviklet seg
- Kunnskap om byggetekniske prinsipper og statiske egenskaper i forhold til konstruksjoner av stein
- Kunnskap om forskjellige steinmaterialers forekomst, bryting, bearbeiding og produksjon
- Øvelse i å finne, lese og tolke spor etter opprinnelige og tidligere arbeider som grunnlag for innsikt og rekonstruksjon
- Ferdigheter på bruk, behandling og sammenføring/binding av steinkonstruksjoner
- Grunnleggende kunnskap og ferdigheter på prosess, teknikker og verktøybruk ved steinbygging
- Grunnleggende kunnskap om skader, analyse og vurdering av dem, og årsakssammenhenger
- Kunnskap om byggfaglige og bevaringsfaglige kriterier, premisser, prinsipper og metoder for tiltak
- Innsikt og øvelse i dokumentasjon og beskrivelse av tilstand, tiltak, prosess, material og teknikk før, under og etter tiltak eller utførelse
- Gjennomført et begrenset, definert, relevant arbeid i forhold til ovennevnte punkter

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO984B Tekking med never og torv

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 2 - Tre, skog og bearbeiding

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne tømrere, bygghandverkere og bygningsvernere med interesse for gamle, tradisjonelle tekkingsmaterialer og metoder, innføring i bakgrunn, historisk utvikling, regionale tradisjoner, teknikker, verktøy, materialer og estetikk når det gjelder never og torv - tekking.

Gjennom befaringer, praktisk og teoretisk vurdering, analyse, undersøkelser og praktisk arbeid, vil temaene bli belyst, og ferdigheter bygget opp for å imøtekomme forvaltningsmyndigheters krav og ønsker i forbindelse med vedlikehold og reparasjon, rehabilitering, nybygging, rekonstruksjon og restaurering.

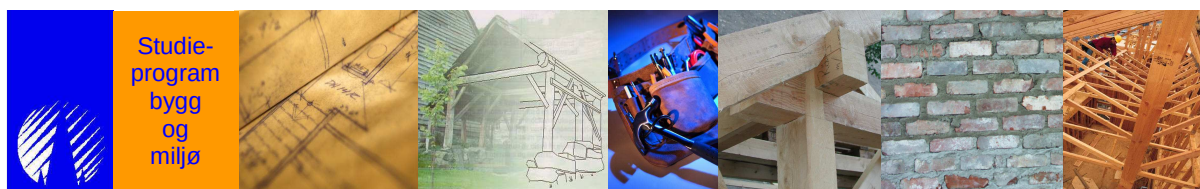
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til bruk av never og torv som tekking i norsk bygningshistorie.
- Kunnskap om de tekniske løsninger og den materialmessige bruk og detaljering for slik tekking.
- Kjennskap til hvordan regionale og lokale særegenheter kan ha utviklet seg.
- Kunnskap om byggetekniske prinsipper og bygningsfysiologiske egenskaper ved bruk av never og torv.
- Kunnskap om varierende nevers forekomst, flekking, pressing, tørking, sortering, handtering/behandling, lagring, bearbeiding, kvalitet og derav praktisk anvendelse i tekkingsoppgaver.
- Kunnskap om varierende torvs forekomst, egenskaper, uttak, kvalitet, handtering/behandling, lagring, bearbeiding, legging og vedlikehold i tekking.
- Øvelse i å finne, analysere og tolke spor etter opprinnelige bruk og arbeider med never og torv som grunnlag for innsikt og prosessuell autentisk rekonstruksjon i bygningsvern.
- Ferdigheter på praktisk bruk i tekking.
- Grunnleggende kunnskap og ferdigheter på prosess, teknikker og verktøybruk ved never og torvtekking
- Grunnleggende kunnskap om skader, analyse og vurdering av dem og årsakssammenhenger i den forbindelse.
- Kunnskap om byggfaglige og bevaringsfaglige kriterier, premisser, prinsipper og metoder for tiltak.
- Innsikt og øvelse i dokumentasjon og beskrivelse av tilstand, tiltak, prosess, material og teknikk før, under og etter tiltak eller utførelse.
- Gjennomført et begrenset, definert, relevant arbeid i forhold til ovennevnte punkter

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO985B Tekking med spon, stikker, flis og shingel

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 2 - Tre, skog og bearbeiding

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne tømrere, bygghandverkere og bygningsvernere med interesse for gamle, tradisjonelle tekkingsmaterialer og metoder innføring i bakgrunn, historisk utvikling, regionale tradisjoner, teknikker, verktøy, materialer og estetikk når det gjelder spontekking.

Gjennom befaringer, praktisk og teoretisk vurdering, analyse, undersøkelser og praktisk arbeid, vil temaene bli belyst, og ferdigheter bygget opp for å imøtekomme forvaltningsmyndigheters krav og ønsker i forbindelse med vedlikehold og reparasjon, rehabilitering, nybygging, rekonstruksjon og restaurering. Miljø-, kvalitets- og videreutvikling med forankring i tradisjon er et uttalt ønske for kurset.

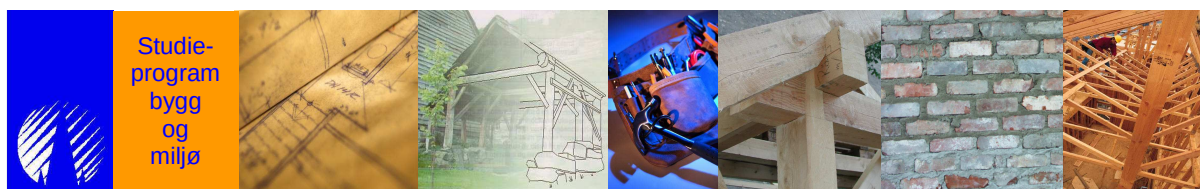
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til tidligere bruk av kløv, splittet, høvlet og saget spon som tekking i norsk bygningshistorie.
- Kjennskap til hvordan regionale og lokale særegenheter kan ha utviklet seg.
- Forståelse for framtidig utviklingsmuligheter knyttet til småhus og byggeskikk.
- Kunnskap om byggetekniske prinsipper og bygningsfysiologiske egenskaper ved bruk av de forskjellige sponvariantene.
- Kunnskap om de forskjellige spon og materialers forekomst, uttak, produksjon, sortering, bearbeiding, handtering/behandling, lagring, kvalitet og deres praktiske anvendelse i tekkingsoppgaver.
- Kunnskap om de tekniske løsninger og den materialmessige bruk og detaljering for slik tekking.
- Øvelse i å finne, analysere og tolke spor etter opprinnelige bruk og arbeider med spon som grunnlag for innsikt og prosessuell autentisk rekonstruksjon i bygningsvern, men også for fornyelse og videreutvikling i dagens byggeskikkensyn.
- Ferdigheter på praktisk bruk i tekking.
- Grunnleggende kunnskap og ferdigheter på prosess, teknikker, verktøybruk, festemidler og håndverkets teori og estetikk ved spontekking
- Grunnleggende kunnskap om skader, analyse og vurdering av dem og årsakssammenhenger i den forbindelse.
- Kunnskap om byggfaglige og bevaringsfaglige kriterier, premisser, prinsipper og metoder for tiltak.
- Innsikt og øvelse i dokumentasjon og beskrivelse av tilstand, tiltak, prosess, material og teknikk før, under og etter tiltak eller utførelse.
- Gjennomført et begrenset definert, relevant arbeid i forhold til ovennevnte punkter

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO986B Bygningskonstruksjoner i tungt bindingsverk

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 2 - Tre, skog og bearbeiding

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne tømrere, bygghandverkere og bygningsvernere med interesse for gamle tradisjonelle bindingsverkkonstruksjoner, innføring i bakgrunn, historisk utvikling, regionale tradisjoner, teknikker, verktøy, materialer og estetikk når det gjelder tungt bindingsverk.

Gjennom befaringer, praktisk og teoretisk vurdering, analyse, undersøkelser og praktisk arbeid, vil temaene bli belyst, og ferdigheter bygget opp for å imøtekomme forvaltningsmyndigheters krav og ønsker i forbindelse med vedlikehold og reparasjon, rehabilitering, nybygging, rekonstruksjon og restaurering. Miljø-, kvalitets- og videreutvikling med forankring i tradisjon er et uttalt ønske for kurset.

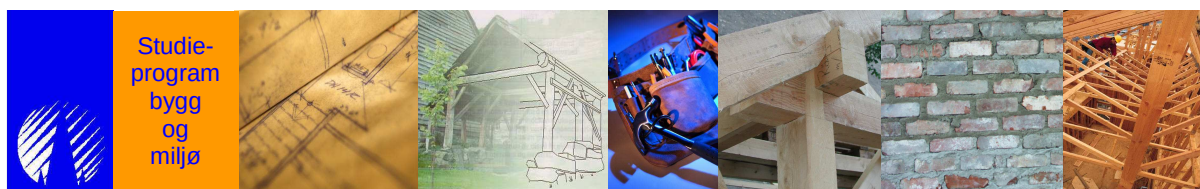
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til tidligere, utstrakt og mangfoldig bruk av tungt bindingsverk i norsk bygningshistorie.
- Kjennskap til hvordan regionale og lokale særegenheter kan ha utviklet seg.
- Forståelse for framtidig utviklingsmuligheter knyttet særlig til sjøhus, lagerhus og deres markante byggeskikk i kystområder og byer/tettsteder.
- Kunnskap om byggetekniske prinsipper og bygningsfysiologiske egenskaper ved bruk av tungt bindingsverk.
- Kunnskap om de tekniske løsninger for hovedkonstruksjonen, tømmerforbindelsenes virkemåte, utforming og detaljering.
- Øvelse i å finne, analysere og tolke spor etter opprinnelige bruk og utforming av konstruksjonen som grunnlag for prosessuell autentisk rekonstruksjon knyttet til bygningsvern.
- Grunnleggende kunnskap og ferdigheter på prosess, teknikker, sammenføyninger, verktøybruk, festemidler og håndverkets teori og estetikk.
- Grunnleggende kunnskap om skader, analyse og vurdering av dem og årsakssammenhenger i den forbindelse.
- Kunnskap om byggfaglige og bevaringsfaglige kriterier, premisser, prinsipper og metoder for tiltak.
- Innsikt og øvelse i dokumentasjon og beskrivelse av tilstand, tiltak, prosess, material og teknikk før, under og etter tiltak eller utførelse.
- Gjennomført et begrenset, definert, relevant arbeid i forhold til ovennevnte punkter

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO987B Tradisjonelle reisverk

Studiepoeng: 12

Fordypningsmodul 2 – Tre, skog og bearbeiding

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Grunnlaget er et undervisningsprosjekt med utgangspunkt i et verkstedsbygg ved Geibåtmuseet i Valsøybotn. Verkstedet skal fremstå som et pedagogisk byggverk med tradisjonelle bæresystem fra Trøndelag, Nordmøre og Romsdalen. Siden mange låvebygninger ble bygd i disse områdene i tidsrommet fra 1880 og frem mot 1920, skal systema bygges etter metoder brukt rundt dette tidsspennet.

Kurset tar sikte på å gi erfarne tømrere, bygghandverkere og bygningsvernere med interesse for tradisjonelle reisverkskonstruksjoner, innføring i bakgrunn - historisk utvikling - regionale tradisjoner - teknikker, verktøy, materialer og estetikk når det gjelder tradisjonelle reisverk.

Gjennom befaringer, praktisk og teoretisk vurdering, analyse, undersøkelser og praktisk arbeid, vil temaene bli belyst, og ferdigheter bygget opp for å imøtekomme myndighetskrav og ønsker i forbindelse med vedlikehold og reparasjon, rehabilitering, nybygging, rekonstruksjon og restaurering. Miljø-, kvalitets- og videreutvikling med forankring i tradisjonen, er et uttalt ønske for kurset.

Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til tidligere, utstrakt og mangfoldig bruk av tradisjonelle reisverk i norsk bygningshistorie.
- Kjennskap til hvordan regionale og lokale særegenheter kan ha utviklet seg.
- Forståelse for framtidig utviklingsmuligheter knyttet særlig til sjøhus, lagerhus og deres markante byggeskikk i kystområder og byer/tettsteder.
- Kunnskap om byggetekniske prinsipper, materialkrav, sammenskjæringer og egenskaper.
- Kunnskap om de tekniske løsninger for hovedkonstruksjonene, tømmerforbindelsenes virkemåte, utforming og detaljering.
- Øvelse i å finne, analysere og tolke spor etter opprinnelige bruk og utforming av konstruksjonen som grunnlag for prosessuell autentisk rekonstruksjon knyttet til bygningsvern.
- Grunnleggende kunnskap og ferdigheter på prosess, teknikker, sammenføyninger, verktøybruk, festemidler og håndverkets teori og estetikk.
- Grunnleggende kunnskap om skader, analyse og vurdering av dem og årsakssammenhenger i den forbindelse.
- Kunnskap om byggfaglige og bevaringsfaglige kriterier, premisser, prinsipper og metoder for tiltak.
- Innsikt og øvelse i dokumentasjon og beskrivelse av tilstand, tiltak, prosess, material og teknikk før, under og etter tiltak eller utførelse.
- Gjennomført et begrenset, definert, relevant arbeid i forhold til ovennevnte punkter

Litteratur og materiell:

Godal, Jon Bojer og Moldal, Steinar : *Bæresystem i eldre norske hus*. TI- forlaget 1994

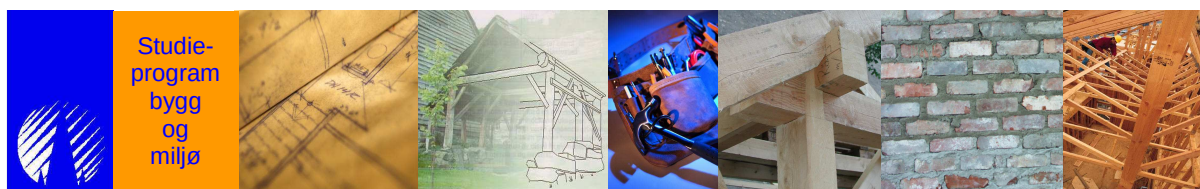
Drange, Aanensen, Brønne: *Gamle Trehus*, Universitetsforlaget 5. opplag 2000.

Godal, Jon Bojer: *Tre til laft og reis*, Landbruksforlaget 1996

Gjærder, Per *Vest-Norske utløer i stavverk*, Universitetsforlaget 1977

Hjulstad, Olav: *Uthushistorie*, Landbruksforlaget Oslo 1991

Schelderup og Storsletten (red): *Grindebygde hus i Vest-Norge*, NIKU temahefte nr.30 Oslo 1999

Emne: LO 983B Tradisjonelle overflatebehandlinger

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 3 - Bygningsdetaljer og overflater

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne bygningsmalere, konservatorer og bygningsvernere innføring i den historiske, materialmessige og tekniske utviklingen av overflatebehandlinger benyttet i Norge. Kurset vil bygge opp nødvendig maler teknisk kompetanse for kunne gjennomføre innsiktsfullt vedlikehold av kvalitativ høyt nivå på fredete og bevaringsverdige bygninger. Dette vil bli utført gjennom befaringer, vurdering, analyse, diskusjoner og praktisk arbeid på bygninger og i verksted. I tillegg vil det bli gitt teoriundervisning med klar vinkling mot praktisk håndverk, håndverkstradisjoner og arbeidsprosess.

Kurset tar sikte på å imøtekomme forventete forskriftskrav fra myndighetenes side om dokumentert kompetanse, slik at utøverne kan krediteres for kvalitetsarbeid, yte faglig bistand og aktivt bidra til at forvaltnings spørsmål kan avgjøres på lokalt plan, også når det gjelder rehabilitering, vern og daglig håndtering av eldre bygninger.

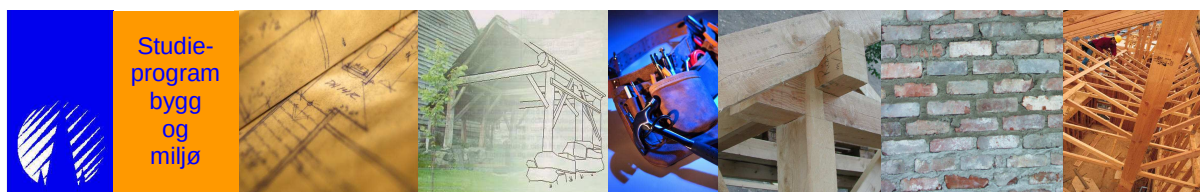
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltagerne ha:

- Kjennskap til Norsk overflatebehandlingshistorie, med særlige kunnskaper om tradisjonelle, eldre overflatebehandlinger.
- Kunnskap om sammensetning og resepturer for eldre overflatebehandlinger
- Kunnskap om hvordan eldre overflatebehandlinger er fremstilt
- Kunnskap om hvordan eldre overflatebehandlinger ble påført
- Kunnskap om hvordan eldre overflatebehandlinger ble og blir vedlikeholdt
- Grunnleggende kunnskaper om skader i eldre og nyere overflatebehandlinger.
- Kunnskap om å vurdere skader, skadeårsaker og årsakssammenhenger og foreslå tiltak for vedlikehold.
- Basiskunnskap for de antikvarfaglige kriteriene og prinsippene å overflatebehandle og vedlikeholde eldre bebyggelse
- Innsikt og forståelse for dokumentasjonsmetoder for materialbruk og kvalitetskontroll på overflatebehandlingene
- Gjennomgått teorien og prosessene for dokumentasjon av arbeider med overflatebehandling på fredete og vernete bygninger
- Gjennomført praktiske overflatebehandlinger i felt og på verksted med tidsriktig verktøy, arbeidsmetodikk og tidsriktige håndverksteknikker og materialer

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO980B Vinduer

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 3 - Bygningsdetaljer og overflater

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne bygningsnekkere og bygningsvernere innføring i den historiske materialmessige, tekniske og estetiske utviklingen for vinduer i Norge.

Gjennom befaringer, vurdering, analyse og praktisk arbeid på gamle vinduer, i tillegg til teoriundervisning med klar vinkling mot praktisk håndverk og arbeidsprosess, vil kurset bygge opp nødvendig snekkerkompetanse for innsiktsfull bevaring og vedlikehold på fredede og bevaringsverdige bygninger.

Kurset tar sikte på å imøtekomme forventede forskriftskrav fra myndighetenes side om dokumentert kompetanse, slik at utøverne kan krediteres for kvalitetsarbeid, yte faglig bistand og aktivt bidra til at forvaltnings spørsmål kan avgjøres tettere opp til objektene på lokalt plan, også når det gjelder rehabilitering, vern og daglig håndtering av eldre bygninger.

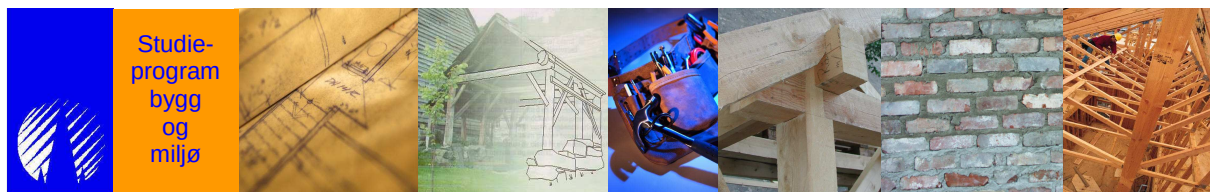
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til norsk bygningshistorie med særlig vekt på vinduer som konstruksjon og fasadeelement.
- Kunnskap om de forskjellige epokers formmessige og estetiske påvirkning, utvikling og bruk i forhold til tradisjonelle vinduer.
- God kunnskap om tradisjonelle vinduers forskjellige material- og konstruksjons- tekniske utviklingstrinn.
- God kunnskap om tradisjonelle vinduers forskjellige innsettings- og omrammings- former.
- Kunnskap om glassets utvikling, bruk og betydning i denne sammenheng.
- Kunnskap om vinduers tradisjonelle overflatebehandling og pigmentering
- Grunnleggende kunnskap om skader, vurdering av dem og analyse av årsakssammenhenger.
- God kunnskap om de antikvarfaglige kriteriene og prinsippene for å sette i stand og holde ved like tradisjonelle vinduer.
- Innsikt i og forståelse for dokumentasjonsmetoder når det gjelder material- bruk og -kvaliteter, konstruksjoner, teknikker, verktøy og bruk i forhold til tilstand og tilstandsvurderinger.
- Gjennomgått og utført tilstands- og tiltaksbeskrivelser med kostnadsberegninger som grunnlag for reparasjon.
- Gjennomført praktiske reparasjonsarbeider for vinduer ved bruk av riktig verktøy, håndverksteknikker og arbeidsmetodikk.

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO 982B Dører

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 3 – Bygningsdetaljer og overflater

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne bygningsnekkere og bygningsvernere innføring i den historiske materialmessige, tekniske og estetiske utviklingen for dører i Norge.

Gjennom befaringer, vurdering, analyse og praktisk arbeid på gamle dører, i tillegg til teoriundervisning med klar vinkling mot praktisk håndverk og arbeidsprosess, vil kurset bygge opp nødvendig snekkerkompetanse for innsiktsfull bevaring og vedlikehold på fredede og bevaringsverdige bygninger.

Kurset tar sikte på å imøtekomme forventede forskriftskrav fra myndighetenes side om dokumentert kompetanse, slik at utøverne kan krediteres for kvalitetsarbeid, yte faglig bistand og aktivt bidra til at forvaltnings spørsmål kan avgjøres tettere opp til objektene på lokalt plan, også når det gjelder rehabilitering, vern og daglig håndtering av eldre bygninger.

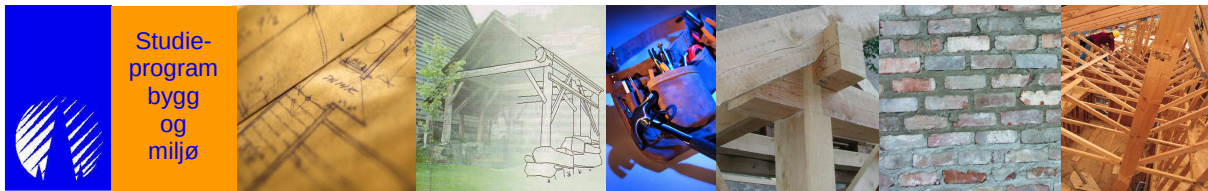
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til norsk bygningshistorie med særlig vekt på dører som konstruksjon og fasadeelement.
- Kunnskap om de forskjellige epokers formmessige og estetiske påvirkning, utvikling og bruk i forhold til tradisjonelle dører.
- God kunnskap om tradisjonelle dørers forskjellige material og konstruksjonstekniske utviklingstrinn.
- God kunnskap om tradisjonelle dørers forskjellige innsettings og omrammingsformer.
- Kunnskap om glassets utvikling, bruk og betydning i denne sammenheng.
- Kunnskap om dørers tradisjonelle overflatebehandling og pigmentering
- Grunnleggende kunnskap om skader, vurdering av dem og analyse av årsakssammenhenger.
- God kunnskap om de antikvarfaglige kriteriene og prinsippene for å sette i stand og holde ved like tradisjonelle dører.
- Innsikt i og forståelse for dokumentasjonsmetoder når det gjelder materialbruk og kvaliteter, konstruksjoner, teknikker, verktøy og bruk i forhold til tilstand og tilstandsvurderinger.
- Gjennomgått og utført tilstands og tiltaksbeskrivelser med kostnadsberegninger som grunnlag for reparasjon.
- Gjennomført praktiske reparasjonsarbeider for vinduer dører ved bruk av riktig verktøy, håndverksteknikker og arbeidsmetodikk.

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO989B Dokumentasjon, tilstandsvurdering, merking og datering av trehus

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul F4 – Tverrfaglige fordypningskurs

Evaluering:

Evalueringen skjer på grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
Tilhørende rapport og dokumentasjon som skal redegjøre for teori og prosess.
Totalt omfang 20 sider inklusive tekst, oppmålingstegninger og illustrasjoner.
Rapporten kan leveres som gruppearbeid (maks 4 i hver gruppe) eller individuelt.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi en grunnleggende innføring i innhold, metoder, teknikker og hjelpemidler for bygningsdokumentasjon og analyse. Ved hjelp av ulike dokumentasjonsmetoder og informasjonskilder skal deltagerne foreta en bygningshistorisk og bygningsteknisk undersøkelse av en utvalgt bygning eller et anlegg.

Rapportutforming, presentasjon og kommunikasjon i prosjektet vil stå sentralt.

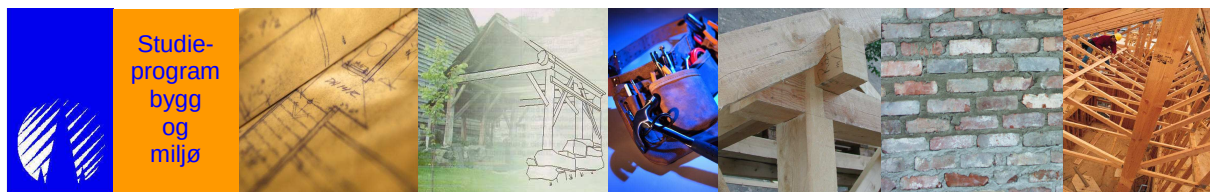
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- God kunnskap om aktuelle dokumentasjonsmetoder
- Satt seg inn i arkivstudier og kildemateriell (skriftlige og muntlige, kart, tegninger og fotografier)
- God kunnskap om oppmålingsmetodikk og oppmålingsnivåer i praksis.
- God kunnskap om systematisk fotoregistrering.
- God kunnskap om metoder for teknisk analyse og undersøkelse av teknisk tilstand.
- God kunnskap om rapportutforming, kommunikasjon og presentasjon av prosjektarbeidet.

Litteratur:

Opplyses ved kursstart.

Emne: LO990B Tekking med skifer

Studiepoeng: 6
Fordypningsmodul 1

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne tømrere, bygghandverkere og bygningsvernere med interesse for gamle, tradisjonelle tekkingsmaterialer og metoder innføring i bakgrunn, historisk utvikling, regionale og lokale tradisjoner, teknikker, verktøy, materialer og estetikk når det gjelder skifertekking.

Gjennom befaringer, praktisk og teoretisk vurdering, analyse, undersøkelser og praktisk arbeid, vil temaene bli belyst, og ferdigheter bygget opp for å imøtekomme forvaltningsmyndigheters krav og ønsker i forbindelse med vedlikehold og reparasjon, rehabilitering, nybygging, rekonstruksjon og restaurering.

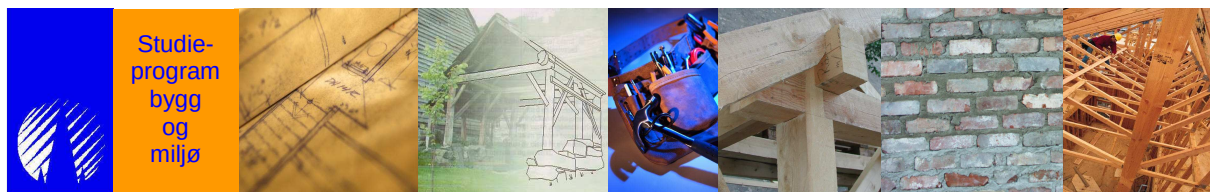
Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltakerne ha:

- Kjennskap til bruk av skifer i norsk bygningshistorie
- Kunnskap om de forskjellige arter av skifer og dens egenskaper
- Kjennskap til forekomst av skifer i Norge
- Kjennskap til hvordan regionale og lokale særegenheter har utviklet seg
- Kunnskap om bryting av skifer, verktøy og metoder
- Kunnskap om bearbeiding av skifer, verktøy og metoder
- Kunnskap om underlag for tekking, direkte på tro, opplekting, never eller mose og andre materialer
- Kunnskap om legging av de forskjellige typer av skifer, kjennskap til antall pr. m2
- Kunnskap om festemetoder for de forskjellige typer av skifer
- Kjennskap til annen bruk av skifer i bygningstradisjon
- Grunnleggende kunnskap og ferdigheter på prosess, teknikker og verktøybruk ved skifertekking
- Kunnskap om skader, analyse og vurdering av dem, og årsakssammenhenger i den forbindelse
- Kunnskap om bygg- og bevaringsfaglige kriterier, premisser, prinsipper og metoder for tiltak
- Kunnskap og øvelse i dokumentasjon og beskrivelse av tilstand, tiltak, prosess, material og teknikk før, under og etter tiltak etter utførelse
- Gjennomført et begrenset, definert, relevant arbeid i forhold til ovennevnte punkter

Litteratur og materiell:

Opplyses ved kursstart.

Fag: LO 988B Tradisjonelle innvendige malingsteknikker

Studiepoeng: 6

Fordypningsmodul 3

Evaluerings:

Evalueringen skjer på samlet grunnlag av:

- Et faglig relevant praktisk arbeid som hjemmeeksamen innen angitt tidsfrist.
- Tilhørende rapport og dokumentasjon som redegjør for teori og prosess.

Mål:

Kurset tar sikte på å gi erfarne bygningsmalere, konservatorer og bygningsvernere innføring i den historiske, materialmessige og tekniske utviklingen av de tradisjonelle innvendige malingsteknikkene. Kurset vil bygge opp nødvendig malerteknisk kompetanse for å kunne gjennomføre innsiktsfullt vedlikehold på kvalitativt høyt nivå innenfor gamle tradisjoner som ådring, lasering, marmorering, sjablondekor. Dette vil bli utført gjennom demonstrasjoner, befaringer, vurdering, analyse, diskusjoner og praktisk arbeid på bygninger og i verksted. I tillegg vil det bli gitt teoriundervisning med klar vinkling mot praktisk håndverk, håndverkstradisjoner og arbeidsprosess.

Kurset tar sikte på å imøtekomme forventete forskriftskrav fra myndighetenes side om dokumentert kompetanse, slik at utøverne kan krediteres for kvalitetsarbeid, yte faglig bistand og aktivt bidra til at forvaltnings spørsmål kan avgjøres på lokalt plan, også når det gjelder rehabilitering, vern og daglig håndtering av eldre bygninger.

Hovedmomenter:

Etter endt kurs skal deltagerne ha:

- Kjennskap til Norsk overflatebehandlingshistorie, med særlige kunnskaper om tradisjonelle, eldre innvendige malingsteknikker innenfor de aktuelle fagområdene: - ådring, - lasering, - sjablondekor og marmorering.
- Tilegnet seg ferdigheter og kunnskaper gjennom litteraturen, demonstrasjoner og praktisk utprøving, for å kunne utføre arbeidet innenfor fagområdene i henhold til lover, forskrifter og standarder.
- Kjennskap til fagstoff for å kunne finne fram på egen hånd, reflektere og bruke aktuelle hjelpemidler i den praktiske gjennomføringsprosessen.
- Kunnskaper innen helse, miljø og sikkerhet
- Øket sin kunnskap for å kunne ta vare på de estetiske sidene ved faget.
- Stimulert skapende evner innen fordypningsområdet.
- Tilegnet seg basiskunnskap i forhold til de antikvarfaglige kriteriene og prinsippene for å kunne behandle og vedlikeholde eldre bebyggelse.
- Kunne planlegge, gjennomføre og vurdere egen faglig utvikling.
- Innsikt og forståelse for dokumentasjonsmetoder for materialbruk og kvalitetskontroll innen de aktuelle fagområdene.
- Gjennomgått teorien og prosessene for dokumentasjon av arbeider på fredete og vernete bygninger
- Utført et stykke arbeide hvor det fremgår at man kan kombinere en eller flere av disse fagområdene med tidsriktig verktøy, arbeidsmetodikk og tidsriktige håndverksteknikker og materialer

Litteratur og materiell:

Tore Drange / Hans Olav Aanensen / Jon Brønne; Gamle trehus, Universitetsforlaget 1996, ISBN 82-00-21389-7

Fortidsminneforeningen; Gode råd-serien, Gode råd om gamle malerteknikker farger og stil.

Jon Brønne; Dekorasjonsmaling, Teknologisk forlag, ISBN 512-0468-2.